

Rapport – Overvåkingstakst av elgbeite for Alvdal Utmarksråd i 2023

Foto. Jakob Trøan

Rapporten er utarbeidet av:

Nord-Østerdal Utmarkstjenester
v/ Jakob Trøan
Meierigata 3
2500 Tynset
post@nout.no

1. Innhold

Rapport – Overvåkingstakst av elgbeite for Nord-Østerdal – Røros Elgregion (NØRE) i 2020	1
2. Sammenheng	3
3. Innledning - metode og formål.....	3
4. Resultater	5
5. Kilder.....	5

2. Sammendrag

I arbeidsåret 2023 ble det utført beitetakst på til sammen 10 prøveflater i Alvdal Elgvald. Beitetakseringen blir gjennomført som overvåkingstakst etter SKI/ «Solbraametoden» der siste års beiting på utvalgte indikatorarter (furu, bjørk, ROS (Rogn, Osp og Selje) blir vurdert (Solbraa 2008). Indikatorarten som blir vektlagt sterkest ved overvåkingstakst er furu.

Med beitegrad menes hvor stor andel skudd på trær som har vært utsatt for elgbeiting. Beitegrad inndeles i 4 grader:

Beitegrad	Beskrivelse	Andel kvist utsatt for beiting
1	Ingen eller ubetydelig beiting.	0%
1,5	Lite beitet	17%
2,0	Middels hardt beitet	33%
2,5	Middels/Hardt beitet	50%
3,0	Hardt beitet	67%
3,5	Meget hardt beitet	83%
4,0	Alt beite oppspist.	100%

I bestandsplanperioden 2022 – 2025 er målsettingen å holde elgstammen slik at det oppnås en positiv utvikling som i løpet av 10-15 år gir en gjennomsnittlig beitegrad på maksimalt 2,2 (39% av tilgjengelig kvist beitet) i vinterbeiteområdet (Jfr. Delmål i Bestandsplan for Alvdal Elgvald 2022-2025).

Gjennomsnittlig beitegrad for furu jf. overvåkningstakstene er 1,95 for Alvdal Kommune (Elgvald). Dette tilsvarer at ca.32% av tilgjengelig furukvist er beita. Dette er under målsettingen, men i enkelte områder som Strømmen, Sivildalen, Baugsberget og Bellinga/Høyegga ligger en over målsettingen.

Før takseringene høsten 2022 ble det gjort en gjennomgang av tilgjengelige flater innen Alvdal Kommune ved hjelp av Allma (kartprogram for skogbruksplanlegging), og i samarbeid med Glommen-Mjøsen skog. Etter denne gjennomgangen ble det plukket ut et representativt utvalg av flater. Det vil ikke være behov for ytterligere utvelgelse i planperioden.

Men med bakgrunn i forrige taksering ser det ut som har vi en svak økning i beitegrad, særlig i de sørlige og de nordvestlige delene. Mengde snø påvirker hvor konsentrert og lenge elgen står i vinterbeiteområdene, og dermed beitebelastningen. Det var mye snø vinteren 2019 – 2020, men veldig lite snø vinteren 2020 – 21. Vinteren 2021 – 2022 var det forholdsvis lite snø, mens det siste vinter ble mye snø som lå lenge.

3. Innledning - metode og formål

Beitetakseringen ble gjennomført som overvåkingstakst etter SKI/ «Solbraametoden» der siste års beiting på utvalgte indikatorarter (furu, bjørk, ROS og vier) blir vurdert (Solbraa 2008). Det er viktig å skille mellom overvåkingstakst og skadetakst/skadeerstatningstakst, der formålet med

overvåkingstakst blir brukt som parameter, sammen med sett- og skutt data for bestandsutvikling og måloppnåelse i vedtatte bestandsplaner.

Beiteplanter som blir registrert er furu, bjørk og ROS (rogn, osp, selje). Det er varierende tilstedeværelse av ROS-arter i utvalgte takseringsbestand. Der ROS+vier ikke er representert finnes ingen satt verdi. Gran er ekskludert fra overvåkingstakstene.

Med beitegrad menes hvor stor andel skudd på trær som har vært utsatt for elgbeiting. Beitegrad inndeles i 4 grader:

Beitegrad	Beskrivelse	Andel kvist utsatt for beiting
1	Ingen eller ubetydelig beiting.	0%
1,5	Lite beitet	17%
2,0	Middels hardt beitet	33%
2,5	Middels/Hardt beitet	50%
3,0	Hardt beitet	67%
3,5	Meget hardt beitet	83%
4,0	Alt beite oppspist.	100%

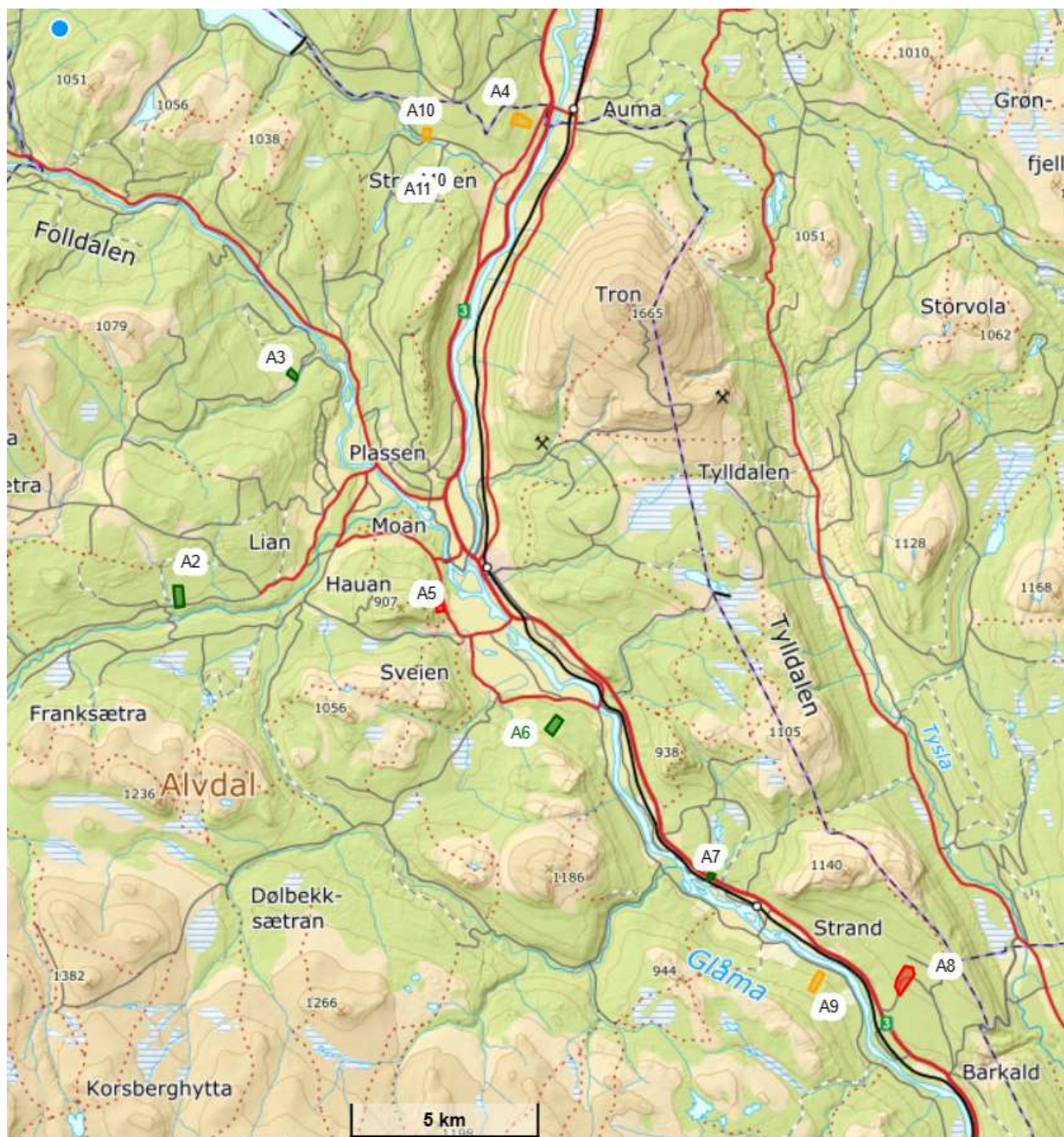
Før takseringene høsten 2022 ble det gjort en gjennomgang av tilgjengelige flater innen NØRE ved hjelp av Allma (kartprogram for skogbruksplanlegging), og i samarbeid med Glommen-Mjøsen skog. Etter denne gjennomgangen ble det plukket ut et representativt utvalg av flater.

Aktuelle flater i Alvdal. Aktuelle flater er valgt ut blant disse.

4. Resultater

ALVDAL 23					
	Flater	Sted	Furu	Bjørk	ROS + vier
	A1	Djupdalsbekken	1,5	2	
	A2	Søindalen	1,3	2,9	
	A3	Hammermåna	1,5		
	A4	Strømmen Vest	2	2,2	3,5
	A5	Baugberget	3	2,5	3,4
	A6	Skytebanen	1,3	2	
	A7	Øykletten	1,3	2,1	
	A8	Bellinga	2,9	2,4	
	A9	Høyegga	2,2	2,6	
	A10	Sivildalen N	2,2	2,9	1,7
	A11	Sivildalen SV	2,2	2,5	
	Gj. Snitt		1,95	2,41	2,87
Lavere beitetrykk på furu enn 2022					
Samme beitetrykk som 2022					
Høyere beitetrykk enn 2022					

Beitegrad 1-1,5	
Beitegrad 1,5-2	
Beitegrad 2-2,5	
Beitegrad 2,5 - 4	

Lite beita ungfuru ved Djupdalsbekken til venstre

Forholdsvis hardt beita bjørk i Sivildalen

5.0 Kilder og vedlegg

Solbraa, K. 2008. Elgbeitetaksering – veiledning og forsalg til standard. Skogbrukets kursinstitutt. 5. utgave. ISBN:987-82-7333-164-9. 40 s.